

ERVARINGEN MET BLINDENGELEIDEHONDEN IN BEELD, MET DE FOCUS OP HET WELBEVINDEN VAN PERSONEN MET EEN VISUELE BEPERKING.

BACHELORPROEF - ELISE CASSELMAN
ACADEMIEJAAR 2018-2019

Blindengeleidehonden zijn de dag van vandaag geen vreemd gezicht meer. Veel mensen hebben bewondering voor deze harde werkers, maar toch blijkt er nog veel onbekendheid te zijn rond deze fantastische dieren. Ook tijdens de interviews kwam deze onbekendheid frequent aan bod.

INLEIDING

Blindengeleidehonden leggen een lange weg af om te bekomen wat ze zijn. Daarnaast hangt aan hun training een duur kostenplaatje vast. Ook dienen er enkele stappen ondernomen te worden vooraleer de persoon met de visuele beperking in aanmerking komt om een geleidehond te krijgen. Daarbij is het een levend wezen dat men in huis neemt, wat zowel voordelen als nadelen met zich meebrengt.

Al deze redenen maken duidelijk hoe belangrijk het is dat blinden en slechtzienden een goede weerspiegeling krijgen van de realiteit, zodat ze correcte verwachtingen kunnen stellen en zo een weloverwogen en gefundeerde beslissing kunnen nemen. Enkel op deze manier gaan geen tijd en kosten verloren. Wat men mag verwachten op fysiek vlak werd reeds goed in beeld gebracht. Echter over de verwachtingen op vlak van welbevinden is veel minder bekend. Dit onderzoek heeft de focus gelegd op dat laatste aspect.

HOOFDONDERZOEKSVRAAG

Wat brengt de komst van een blindengeleidehond teweeg op vlak van welbevinden bij mensen met een visuele beperking, dit met als doel een realistisch beeld te scheppen zodat 'lotgenoten' een weloverwogen keuze kunnen maken?

"Als ik het geweten had, ik zou het al veel vroeger gedaan hebben."

"Een hond kan veel doen, maar er is weinig informatie over."

METHODOLOGIE

Er werden zes mensen bevraagd die gebruik maken van een blindengeleidehond. Semigestructureerde interviews vormen de basis van het onderzoek. Er werd een vragenprotocol gemaakt, dat de leidraad vormde doorheen de interviews zelf. Deze werd opgesteld a.d.h.v. drie bestaande vragenlijsten die welbevinden meten. Binnen dit

protocol werd een opsplitsing gemaakt tussen het emotioneel, psychologisch en sociaal welbevinden. De interviews werden steeds auditief opgenomen met als doel achteraf in een transcript uit te typen. Hierin werd vervolgens alle relevante informatie i.f.v. de onderzoeksvraag aangeduid. Vervolgens werd aan deze aangeduide delen een label gegeven. Deze labels werden daarna gerelateerd aan de dimensies van het woord welbevinden. Het emotioneel welbevinden heeft drie dimensies: zelfvertrouwen, gemoedstoestand en stressniveau. Het psychologisch welbevinden heeft zes dimensies: doelgerichtheid, persoonlijke groei, autonomie, omgevingsbeheersing, zelfacceptatie en positieve relaties. Het sociaal welbevinden ten slotte heeft vijf dimensies: sociale acceptatie, - actualisatie, - contributie, - coherentie en - integratie. Deze dimensies vormen de overkoepelende labels. Daarnaast

"Ik merk dat het veel gemakkelijker is met de hond om je vrije tijd te gaan invullen."

"Het is veel gemakkelijker om de sociale barrière te doorbreken met een hond."

"Het afscheid nemen van je hond, dat is pijnlijk."

"Je kunt dat niet uitschakelen en inschakelen. Een hond is er en dat blijft er."

werd een laatste overkoepelende label aangemaakt, namelijk 'andere', waaronder men alle tips, weetjes en andere nuttige informatie vindt die niet meteen onder de categorie welbevinden kon gebracht worden. Nadat alle labels bij de juiste overkoepelende labels stonden, werd het eindproduct opgemaakt.

moet het verzorgen van de hond en er technisch mee werken aangeleerd worden. Hij geeft wel richtpunten aan, maar als baasje moet men zelf de weg kennen om orders te kunnen geven. Verder komen de geïnterviewden nog steeds in contact met plaatsen waar de hond niet welkom is. Ten slotte is het afscheid

"Die hond is mijn vrijheid."

RESULTATEN

Als grote voordelen kwamen vooral de volgende zaken aan bod. De geleidehond zorgt er over het algemeen voor dat het zelfvertrouwen en zelfbeeld een positieve boost krijgen. Ook voelen de baasjes zich beter in hun vel en staan ze sterker in hun schoenen dankzij de hond. Hij heeft verder een positieve invloed op het gevoel van veiligheid. Over het algemeen kwam naar voren dat de geïnterviewden nieuwe doelen kunnen waarmaken dankzij de hond. In elk interview werd aangehaald dat ook de autonomie waar de hond voor zorgt een groot voordeel is. De hond is tevens een sociaal hulpmiddel. Daarnaast wordt de aandacht verplaatst van de persoon met de visuele beperking, naar de blindengeleidehond en wat hij allemaal kan. Ten slotte zorgt hij ervoor dat mensen (opnieuw) naar hun werk kunnen gaan, waardoor zij een waardevolle bijdrage kunnen leveren aan de maatschappij.

Als grote nadelen werden vooral volgende zaken aangehaald. De hond is een grote zorg bij. Daarnaast

zeer pijnlijk en dat komt er sowieso.

Naast deze en nog vele andere voordelen en nadelen krijgen eveneens nog enkele weetjes en tips een plaats in het eindproduct.

DISCUSSIE

Zoals elk gezond onderzoek bevat ook deze enkele sterktes en zwaktes. De grootste sterktes zijn dat tijdens het maken van de bachelorproef deze regelmatig teruggekoppeld werd naar een persoon met een visuele beperking die bij de aanvang van het onderzoek op de wachtlijst stond. Daarnaast werd een member-check uitgevoerd, wat eveneens een grote sterkte is. Verder bereikt het onderzoek geen saturatiepunt, omdat er daarvoor te weinig mensen zijn geïnterviewd. Deze zwakte werd echter wel zeer duidelijk naar de doelgroep toe gecommuniceerd via het eindproduct.

Student: Elise Casselman

Begeleider: Petra De Vlieger

Valorisatiemeter: Sarah Velghe